

Dkt. Robert A. Peterson, Wokovu, Kipindi cha 13, Uhalalishaji, Nambari ya 2, Upelelezi wa Kihistoria Na Mifumo ya Kimfumo

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Wokovu. Huu ni kipindi nambari 13, Uhalalishaji, Nambari 2, Utambuzi wa Kihistoria na Miundo ya Kimfumo.

Tunaendelea na somo letu la wokovu kwa mafundisho ya kuhesabiwa haki.

Katika juhudi za kuwa wa haki, ninafanya kazi na hati rasmi za Katoliki ya Kirumi. Sikutarajia bidii yangu ionekane kwa nguvu hivyo, lakini nina bidii kwa ajili ya injili. Kwa hivyo, natumai nitakuwa na heshima, lakini siombe msamaha kwa kuwa na bidii kwa ajili ya injili.

Ikiwa Trent ni taarifa ya kihistoria ya Roma, ikilinganishwa na mafundisho ya Matengenezo ya Kanisa, kukataa mafundisho hayo, na upanuzi na ufafanuzi wa mafundisho ya Kikatoliki ya Roma kuhusu kuhesabiwa haki. Katekisimu ya Kanisa Katoliki ya Roma mwaka wa 1992 ni hati muhimu sana, ikitumia matokeo mengi ya Baraza la Vatikani II katikati ya miaka ya 60, na mamilioni ya nakala za Katekisimu ya Kanisa Katoliki ya 1992 zinapatikana kote ulimwenguni. Kanisa Katoliki la Roma halijakataa mafundisho na laana za Trent.

Katekisimu ya Kanisa Katoliki ya 1992 si kamili kama Trent kutokana na aina yake maarufu ya maandishi. Hati hii muhimu ilitangazwa na Papa John Paul II na kupongezwa na Kardinali Joseph Ratzinger, ambaye baadaye, Ratzinger, samahani, Kardinali Joseph Ratzinger, au tuseme Joseph Kardinali Ratzinger angekuwa sahihi, naamini, baadaye Papa Benedict XVI. Waprotestanti hupata mambo mengi ya kutokubaliana nayo kuhusu uhalalishaji.

Mafundisho ya Katekisimu ya kuhesabiwa haki yanaakisi Baraza la Trent. Kuzingatia Kifungu cha II, Neema na Kuhesabiwa Haki, kunathibitisha hili. Nitataja nambari za aya za Katekisimu ya Kanisa Katoliki.

Ukitaka kuwa na mamlaka, ina utambulisho wa kisheria, kauli iliyoidhinishwa, iliyoidhinishwa ya mafundisho ya Katoliki ya Kirumi katika dira maarufu, inayoonyeshwa na watu wengi, na fupi kiasi; hii ni chanzo kizuri. Baadhi ya kauli zina mafundisho ambayo tunakubaliana nayo, ambayo nakubaliana nayo, kama vile yafuatayo, isipokuwa marejeleo yake kuhusu ubatizo na Mungu kutufanya kuwa wenye haki ndani yetu. Kuhesabiwa haki kumestahiliwa kwetu kwa mateso ya Kristo, mateso ya Kristo, ambaye alijitoa msalabani kama mhanga aliye hai, mtakatifu na wa

kumpendeza Mungu, na ambaye damu yake imekuwa chombo cha upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu wote.

Kuhesabiwa haki hutolewa katika ubatizo, sakramenti ya imani. Inatufanya tuwe waadilifu wa Mungu, ambaye anatufanya kuwa waadilifu ndani yetu kwa nguvu ya rehema yake. Kusudi lake ni utukufu wa Mungu na wa Kristo na zawadi ya uzima wa milele.

Maelezo hayo yanataja Baraza la Trent katika Warumi 3:21 hadi 26. Hii iko katika aya ya 1992 ya Katekisimu ya Kanisa Katoliki. Ninapaswa kusema kwamba sikubaliani tu na wazo la Mungu kutufanya tuwe wenye haki au wenye haki ndani yetu bali pia na ukweli kwamba kuhesabiwa haki ni operato , ambayo hutolewa kiotomatiki kwa ubatizo.

Mafundisho ya Roma ni kwamba sakramenti zake hutoa neema ex opere operato , kwa kazi iliyofanywa. Maana yake ni kwamba kasisi Mkatoliki aliyewekwa wakfu na askofu anapokea haki ya kubatiza kwa jina la Utatu kwa niaba ya Kanisa Katoliki na kumtoa Kristo katika dhabihu inayodhaniwa ya misa. Katekisimu inafafanua zaidi kuhesabiwa haki kama nguvu ya Roho Mtakatifu ya kutusafisha kutoka kwa dhambi zetu na kutujulisha haki ya Mungu kupitia imani katika Yesu Kristo na ubatizo.

Nukuu tatu za kibiblia zinafuata, mbili kati yake zikizungumzia utakaso unaoendelea. Warumi 6:3 na 4, mistari ya 8 na 11. Aya inayofuata inashughulikia kufa kwa dhambi, kuzaliwa kwa maisha mapya, na muungano na Kristo, ambayo hakuna hata moja kati ya hayo inayohusiana na kuhesabiwa haki inavyostahili.

Kwa kukubaliana na Trent, Katekisimu inafundisha nukuu kwamba kuhesabiwa haki, nukuu, huanzisha ushirikiano kati ya neema ya Mungu na uhuru wa mwanadamu, nukuu iliyofungwa. Hatuwezi kuokolewa bila Roho kuwezesha uhuru wetu wa kuchagua, lakini tunasema ndiyo au hapana kwa neno la Mungu, aya ya 1993. Katekisimu inapita Trent inapozungumzia watu kutawaliwa na Mungu, na kama uthibitisho, inamnukuu Athanasius kuhusu uungu, aya ya 1987, 1988.

Kazi ya kwanza ya Roho, nukuu, ya neema ya Roho Mtakatifu ni uongofu, nukuu ya karibu, inayofafanuliwa kama wakati nukuu, ikisukumwa na neema, mwanadamu humgeukia Mungu na kuachana na dhambi, hivyo kukubali msamaha na haki kutoka juu. Hufuata nukuu kutoka Trento, nukuu; kuhesabiwa haki si tu ondoleo la dhambi bali pia utakaso na upya wa utu wa ndani, nukuu ya karibu. Kwa mara nyingine tena, Katekisimu inajumuisha utakaso unaoendelea katika kuhesabiwa haki; nukuu, kuhesabiwa haki hufuata mpango wa Mungu wa rehema wa kutoa msamaha.

Inampatanisha mwanadamu na Mungu. Inamweka huru kutoka utumwani wa dhambi, na inaponya aya za 1989, 1990. Tena, nukuu, Roho Mtakatifu ndiye bwana wa maisha ya ndani.

Kwa kuzaa mtu wa ndani, kuhesabiwa haki kunahusisha utakaso wa utu wake wote, nukuu ya karibu, aya ya 1995. Kuna mkanganyiko mkubwa katika Katekisimu hii kati ya utakaso unaoendelea na kuhesabiwa haki, ambayo tena ingemwongoza mtu aliye kwenye kiti cha Kanisa Katoliki la Roma kutafuta kibali na kukubalika kwa Mungu kwa kuwa Mkatoliki mzuri, ambayo si njia ya kupata kibali na kukubalika kwa Mungu, iwe mtu anajaribu kuwa Mkatoliki mzuri au Mprotestanti mzuri au kitu kingine chochote kizuri. Ni kwa kumwamini Bwana Yesu Kristo.

Na kisha, ndiyo, tunataka kumpendeza na kumtii na kufanya mapenzi yake. Uthibitisho zaidi kwamba maoni ya Roma hayajabadilika unatolewa na Rahner, Karl Rahner, na Kamusi ya Theolojia ya Vorgrimler, 1981. Chombo hiki kinafafanua uhalalishaji kwa maneno sawa na yale ya Baraza la Trent.

Nukuu: kuhesabiwa haki ni tukio ambalo Mungu, kwa tendo la bure la upendo wake, humleta mwanadamu katika uhusiano huo naye ambao Mungu mtakatifu anamtaka mwanadamu. Anafanya hivyo kwa kumpa mwanadamu sehemu ya asili yake ya kimungu kupitia neno la imani na ishara za sakramenti. Haki hii, au haki, ambayo haihesabiwi tu kwa mtindo wa kisheria au wa kiuchunguzi bali humfanya mwanadamu kuwa mwenye haki kweli, wakati huo huo ni msamaha wa dhambi.

Hakuwezi kuwa na uhakika wa kutafakari wa wokovu kwa mtu yeyote. Haki hii, haki, iliyotolewa na kupokelewa na Mungu, inaweza pia kupotea ikiwa mtu atakataa upendo wa kimungu kwa dhambi kubwa. Mwanadamu anaweza kuhifadhi na kuendelea kuongeza haki.

Mawazo mengi kati ya hayo ni mafundisho ya kisasa zaidi ya Baraza la Trent. Sitashughulikia hili kwa undani zaidi; labda yamefanyika mengi. Nitajibu katika uwasilishaji wa uhalalishaji na katika uwasilishaji wa maandiko pia.

Matengenezo na Uhalalishaji. Matengenezo ya Kiprotestanti ya karne ya 16 yalikuwa hasa harakati ya kitheolojia, ingawa yalikuwa na athari katika nyanja za kisiasa, kijamii, kiuchumi, na kitamaduni pia. Warekebishaji walizingatia ugunduzi mpya wa ujumbe wa wokovu.

Mbali na kuwa sawa, Matengenezo yalizalisha makanisa ya Kilutheri, Kikalvini, Kianglikana, na Kianabaptisti, pamoja na Matengenezo ya Kikatoliki ya Kirumi katika kukabiliana na Uprotestanti. Hata hivyo, makanisa kadhaa ya Matengenezo yalikubali injili kwa umoja. Makanisa ya Matengenezo yalikubaliana kuhusu injili kwa sababu yalishikilia scriptura ya pekee.

Biblia pekee ndiyo mamlaka kuu ya theolojia na maadili. Hii ilikuwa ya kwanza kati ya sola tano za Matengenezo, zingine zikiwa sola fidei; wokovu ni kupitia imani pekee

katika Kristo, si matendo mema. Sola gratia, tunaokolewa kwa neema ya Mungu pekee.

Solus Christus, Kristo pekee ndiye mpatanishi pekee kati ya Mungu na wanadamu, na soli Deo gloria; utukufu wote ni wa Mungu pekee. Sola scriptura, Biblia ndiyo kanuni yetu kuu, tukihukumu kanuni zingine. Sola fidei, wokovu ni kwa imani pekee, si imani pamoja na matendo.

Sola gratia, wokovu ni kwa neema ya Mungu pekee. Solus Christus, Kristo ndiye mpatanishi pekee, na soli Deo gloria, utukufu wote ni wa Mungu pekee. Kivitendo, sola scriptura ilimaanisha kwamba Warekebishaji walikataa mtazamo wa Roma kwamba maandiko matakatifu na mapokeo matakatifu yalikuwa na mamlaka sawa.

Badala yake, sola scriptura iliinua maandiko hadi mahali pa juu zaidi kwa mafundisho na maisha ya Kikristo. Calvin, kwa mfano mmoja, alitambua mamlaka ya akili, mila, na uzoefu lakini alitafuta kwa makusudi na kwa uthabiti kuweka maandiko juu ya mamlaka haya madogo, akiwahukumu. Akitumia sola scriptura kwa wokovu, Luther alikuja kuelewa ujumbe mkuu wa Biblia kama ule wa kuhesabiwa haki bure, unaopokelewa kwa imani pekee katika Kristo, na kusababisha msamaha wa dhambi.

Warekebishaji wakuu walikubali fundisho la Luther la kuhesabiwa haki na walipinga vikali fundisho la Wakatoliki wa Kirumi la kuhesabiwa haki la enzi za kati. Ingawa fundisho la Roma lilianza na neema ya Mungu ya awali, neema hiyo iliwawezesha wenye dhambi kumwamini Kristo na kufanya matendo mema yanayostahili uzima wa milele. Kanisa Katoliki lilifundisha kwamba kuhesabiwa haki si kwa ajili ya uchunguzi wa kimatibabu, ambapo Mungu anawatangaza wenye dhambi kuwa wenye haki katika Kristo.

Badala yake, ni mabadiliko au mabadiliko, kuanzia mchakato ambao unaweza kusababisha wokovu wa mwisho. Hivyo, Roma inachukulia wokovu kama ushirikiano kati ya Mungu na wanadamu. Kwa upande mwingine, Warekebishaji walishikilia wokovu wa pekee, huku Mungu pekee akiwaokoa wenye dhambi tangu mwanzo hadi mwisho.

Zaidi ya hayo, Kanisa la Kirumi lilifundisha kwamba Kanisa pekee ndilo lililokuwa chemchemi ya neema ya Mungu inayookoa, inayotolewa kupitia sakramenti zake za ubatizo, toba, na Ekaristi, miongoni mwa zingine. Luther alipinga mtazamo huu na akajitolea kutetea na kueneza habari njema ya neema ya bure ya Mungu. Luther na Wareformi wenzake waliamini kwamba kuhesabiwa haki ni picha ya kimahakama ya Mungu kutumia wokovu kwa waumini.

Ni kitendo cha uchunguzi wa kimatibabu, si cha mabadiliko. Ni kitendo cha kutangaza, si mchakato wa maisha yote. Katika kuhesabiwa haki, Mungu hutangaza haki mara moja na kwa wote na humsamehe kila mwamini katika Yesu.

Paulo anafundisha kwa msisitizo kwamba kuhesabiwa haki hupokelewa kwa imani, si kwa imani na matendo. Tunajua kwamba mtu hahehesabiwi haki kwa matendo ya sheria, Wagalatia 2:16, bali kwa imani katika Yesu Kristo. Hata sisi wenyewe tumemwamini Kristo Yesu.

Hii ilikuwa ili tupate kuhesabiwa haki kwa imani katika Kristo na si kwa matendo ya sheria, kwa sababu kwa matendo ya sheria, hakuna mwanadamu atakayehesabiwa haki, Wagalatia 2:16. Kuhesabiwa haki hakumtakasi mwenye dhambi ndani na kuwawezesha kufanya matendo mema. Mungu anapomhesabia haki mwenye dhambi, yeye huwa simul justus et peccator , kwa kutumia usemi maarufu wa Luther. Wakati huo huo, mwenye haki na mwenye dhambi, simul, kwa wakati mmoja, tunapata kutoka kwa hilo, justus , mwenye haki au mwenye haki, et na peccator , kwa wakati mmoja, mwenye haki na mwenye dhambi.

Mungu, mwamuzi, anawatangaza waumini kuwa wenye haki katika Kristo, na hivyo wako machoni pa Mungu. Wakati huo huo, wakionekana ndani yao wenyewe, bado ni wenye dhambi. Hukumu ya Roma kwa mafundisho ya Luther kama yanayokuza leseni inakosa lengo.

Ingawa kuhesabiwa haki si mabadiliko, kuna uhusiano au kutenganishwa na vipengele vingine vya matumizi ya wokovu ambavyo ni mabadiliko. Mungu anawahesabia haki wenye dhambi haviwezi kutenganishwa na kuwafufua na kuwatakasaa. Katika kuzaliwa upya, Mungu huwapa wenye dhambi maisha mapya, ambayo yanaonekana katika kuamini kwao injili, kuwapenda waumini wenzao, na kuishi maisha ya kimungu, kama 1 Yohana inavyoshuhudia.

Katika utakaso unaoendelea, Mungu anawawezesha waumini kukua katika neema, kukua katika kumjua Kristo, na kukua katika utakatifu wa vitendo. Kuchanganya uhalalishaji na utakaso unaoendelea wa Roma ni kosa kubwa, kwani husababisha Wakristo wazuri, katika alama za nukuu, kutafuta kupata au kudumisha wokovu kwa kuishi kwa ajili ya Mungu. Kama warekebishaji walivyotambua, Paulo aliunganisha neema ya Mungu inayookoa na imani katika Kristo kwa ajili ya kuhesabiwa haki bila kutenganishwa.

Nukuu, hii ndiyo sababu ahadi ni kwa imani, Paulo aliandika katika Warumi 4:16, ili iwe kwa neema, ili iweze kuwahakikishia wazao wote, kwa yule aliye wa imani ya Ibrahimu. Theolojia ya sifa, wazo kwamba wanadamu wanaweza kupata kibali cha Mungu, hata kama wamezungukwa na neema iliyotangulia na kadhalika, haliwezekani, kwani linaweka kando neema ya Mungu. Nukuu, kwa maana ikiwa haki inapatikana kwa njia ya sheria, basi Kristo alikufa bure.

Wagalatia 2:21. Nataka kusoma hilo kutoka kwa ESV. Mstari wa mwisho katika Wagalatia 2 una nguvu. Siibatili neema ya Mungu, Paulo aliandika, kwa maana ikiwa haki ingekuwa kwa njia ya sheria, basi Kristo alikufa bure.

Alikufa bure. Marafiki, Kristo hakufa bure. Alikufa kwa sababu tulihitaji kazi yake ya kuokoa, ikiwa tungeokolewa.

Wokovu unamaanisha kugeuza mawazo yetu kutoka kwetu sisi wenyewe na matendo yetu kwa Kristo pekee. Warumi 4:25. Mungu anapotuunganisha na Kristo, anatushambua dhambi zetu kwake na haki yake kwetu. Mungu, nukuu, alimfanya yeye asiyejua dhambi kuwa dhambi kwa ajili yetu ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika yeye.

2 Wakorintho 5:21. Haki tendaji ya Kristo, utii wake wa maisha yote, inahesabiwa kwetu, kama vile utii wake usiojali, utii wake wa mateso, na kifo chake msalabani. Huu ni tofauti ya kitamaduni kati ya utii tendaji wa Kristo na usiojali. Kwa upande wa kwanza, alimaanisha utii wake kwa Baba na sheria maisha yake yote.

Kwa upande wa mwisho, haimaanishi kutofanya kazi; hapo ndipo neno limebadilisha maana yake kwa sababu utii wake usiofanya kazi haumaanishi kutofanya kazi, bali linatokana na neno la Kilatini shauku, linalohusiana na shauku au mateso ya Kristo. Kwa hivyo, napenda kutumia istilahi utii wake wa maisha yote kwa utii wa maisha yote, na utii wake wa mateso, utii wake wa msalaba. Wafilipi 2. Utii wa maisha yote, utii usiofanya kazi, utii bora wa maisha yote, utii wa mateso.

Kama vile kwa kutotii kwa mtu mmoja, Warumi 5:19, wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo kwa kutii kwa mtu mmoja wengi watafanywa wenye haki, Warumi 5:19. Mungu anatumkubali bure katika neema yake tunapomwamini Kristo pekee kwa ajili ya wokovu. Katika baadhi, ingawa tunaokolewa kwa neema kwa njia ya imani pekee, imani inayookoa haibaki peke yake, kwani katika Kristo Yesu, Wagalatia 5:6, katika Kristo Yesu kutahiriwa wala kutotahiriwa hakufai chochote. Kinachohitajika ni imani itendayo kazi kwa upendo, Wagalatia 5:6. Kwa hivyo, tunapenda kwa sababu alitupenda kwanza katika Kristo, 1 Yohana 4:10. Kwa sababu Kristo alitupenda na kutoa uhai wake kwa ajili yetu, tunapendana, Yohana 15:12 na 13.

Kwa shukrani kwa neema iliyopokelewa katika kuhesabiwa haki, tumeumbwa, kwa nukuu, katika Kristo Yesu kwa matendo mema, ambayo Mungu aliyaandaa kabla ya wakati ili tuyafanye, Waefeso 2:10. Waefeso 2 hapo na kitabu cha Tito vinasimama akilini mwangu kama mahali ambapo maandiko yanasema kwa msisitizo wokovu si kwa matendo, bali kwamba Mungu anataka watu wake wawe na bidii kwa matendo mema. Waefeso 2:8-10 yameweka hilo pamoja vizuri sana. Kwa maana kwa neema mmeokolewa kwa njia ya imani, na kwamba wokovu hautokani nanyi; ni kipawa cha Mungu, si matokeo ya matendo ambayo mtu yeyote asijisifu; kwa maana

tumeumbwa katika Kristo Yesu kwa matendo mema, ambayo Mungu aliyaandaa tokea awali ili tuenende nayo.

Maana yake ni kwamba tumeumbwa upya, tukizungumzia sisi kama wale ambao tayari ni wa uumbaji mpya wa Mungu. Huu ni upelelezi wetu wa kihistoria, na ni mrefu kuliko ule wa kawaida. Ni mrefu kuliko ule tutakaofanya, kwa mfano, kuhusu maisha ya Kikristo yenye mitazamo tofauti, ingawa tutaupa muda kwa sababu ya umuhimu ambao mitazamo ya kihistoria ya Roma na Matengenezo yanao kwa theolojia ya Kikristo.

Miundo ya kimfumo ya kuhesabiwa haki. Baada ya kupitia utangulizi wa kibiblia, tukiwa na utangulizi wa kibiblia wa kuhesabiwa haki, na kuchunguza historia ya fundisho hilo, tunaelekea kwenye muhtasari wa kimfumo wa kuhesabiwa haki. Picha za kibiblia za matumizi ya wokovu zinatokana na nyanja mbalimbali.

Wito hutoka katika ulimwengu wa hisia zetu, hasa ule wa kusikia. Ufufuo hutokana na ulimwengu wa kifo na uzima. Utakaso unahusiana na uchafu wa kiibada na utakatifu.

Uongofu unahusu mabadiliko ya mwelekeo, kugeuka kutoka toba na kugeukia imani ya Kristo, kama tulivyoona. Kuhesabiwa haki na kufanywa wana ni taswira za kisheria, ingawa zinatoka katika sehemu tofauti za mahakama. Kufanywa wana kunatoka katika mahakama ya familia, ikimwakilisha Mungu kama Baba, Kristo kama Kaka Mkubwa, herufi B, na Mkombozi, na waumini kama watoto wapendwa wa Mungu ambao anawapa faida na majukumu ya maisha ya familia.

Kuhesabiwa haki, kama vile kuasiliwa, ni taswira ya kisheria, lakini inafaa katika kitengo tofauti cha mahakama, ile ya jinai. Ni sehemu ya taswira kubwa zaidi ya kisheria ya kibiblia inayomwonyesha Mungu kama mtoa sheria na hakimu wa dunia yote, ambaye kila mtu atatoa hesabu kwake. Wanadamu walioanguka huonekana mbele zake kama wenye dhambi wenye hatia ambao wamemwasi muumba wao na kuvunja sheria yake.

Kristo alizaliwa chini ya sheria ili kuwakomboa wale walio chini ya sheria, Wagalatia 4:4 na 5. Yesu alifanyaje hivi? Nukuu, Wagalatia 3:13, Kristo alitukomboa kutoka katika laana ya sheria kwa kuwa laana kwa ajili yetu, kwa sababu imeandikwa, amelaaniwa kila mtu aliyetundikwa juu ya mti. Wakati mwingine, uliberali wa zamani ulijaribu kuondoa aina hizi zote za kisheria kutoka kwa Biblia. Haifanyi kazi kwa sababu Biblia inatoa zaidi ya istilahi za kisheria, lakini inamwakilisha Mungu, wanadamu, dhambi, Kristo, kazi yake ya kuokoa, matumizi ya wokovu, na jambo la mwisho, hukumu ya mwisho; kwa mfano, haya yote yanaonyeshwa kwa istilahi za kisheria.

Tena, nitasema: Biblia hufanya zaidi ya hayo, lakini haifanyi kidogo kuliko hayo. Na ndiyo, matumizi ya wokovu ni zaidi ya kuhesabiwa haki, lakini si kidogo kuliko kuhesabiwa haki. Kuhesabiwa haki ni kipengele muhimu sana cha matumizi ya wokovu.

Mungu, hakimu, anawatangaza kuwa waadilifu wote wanaomwamini Mwanawe kama Bwana na Mwokozi. Yaani, anawahesabia haki. Katika kujibu swali, kuhesabiwa haki ni nini? Katekismusu Fupi ya Westminster inajibu nukuu; kuhesabiwa haki ni tendo la neema ya bure ya Mungu, ambapo anatusamehe dhambi zetu zote na kutukubali kama wenye haki machoni pake, kwa ajili ya haki ya Kristo tuliyopewa na kuipokea kwa imani pekee.

Hilo ni swali na jibu la 33 la Katekismusu Fupi ya Westminster. Kama tulivyosema hapo awali, kila kipengele cha matumizi ya wokovu kinaonekana vyema dhidi ya hitaji tulilionalo kwa ajili yake. Hitaji la kuhesabiwa haki ni hukumu.

Adamu na Hawa hawakuhitaji kuhesabiwa haki kabla ya anguko, kwani, kwa nukuu, waliumbwa kwa mfano wa Mungu katika haki na utakatifu wa kweli, Waefeso 4:24. Lakini baada ya anguko, wao na wazao wao wote walihitaji kuhesabiwa haki. Paulo anatoa hitaji hili kwa njia mbili.

Kwanza, tunahitaji haki ya Kristo kwa sababu ya dhambi ya asili ya Adamu. Warumi 5:18 na 19, kosa moja lilisababisha hukumu ya watu wote. Kwa kutotii kwa mtu mmoja, wengi walifanywa wenye dhambi.

Pili, hiyo ni Warumi 5:18 na 19. Pili, sote tumetenda, mbali na dhambi ya asili ya Adamu, sote tumetenda dhambi halisi. Warumi 3:23, sote tumetenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu.

Kwa kweli, mstari huu unaweza kurejelea kosa la awali la Adamu. Asili, sote tumetenda dhambi, inaweza kumaanisha katika Adamu. Na dhambi zetu halisi, wakati uliopo, sote tunapungukiwa na utukufu wa Mungu, kama Jimmy Dunn anavyopendekeza katika ufafanuzi wake kuhusu Warumi 1 hadi 8 katika kitabu cha Warumi. Huo ulikuwa uelewa wangu mwenyewe, ingawa si kwa njia ya kidogma, kabla sijasoma ufafanuzi wa Dunn katika eneo hilo.

Hoja inayoendelea ya Paulo katika Warumi inasisitiza hitaji la wanadamu wote la kuhesabiwa haki katika Kristo. Mara tu baada ya kutangaza mada ya kitabu, ufunuo wa haki ya Mungu katika injili, katika Warumi 1:16 na 17, Paulo anaanza kauli ndefu akizungumzia ufunuo mwingine, ufunuo wa hukumu ya Mungu juu ya dhambi. Paulo anasema, siionei haya injili, kwa maana ni ufunuo wa haki ya Mungu kwa kila mtu aaminiye, kwa Myahudi kwanza na pia kwa Myunani.

Na kisha mstari wa 18 unasema, ghadhabu ya Mungu imefunuliwa kutoka mbinguni dhidi ya uasi wote na uovu wa watu ambao kwa uovu wao wanaificha kweli, Warumi 1:18. Paulo anaanza sehemu hii, 1:18 hadi 3:20 sasa, kwa muhtasari unaoanza, hakuna mwenye haki, hata mmoja, hakuna anayeelewa, hakuna anayemtafuta Mungu, Warumi 3:10 na 11. Anamalizia sehemu hii kwa kusema kwamba hakuna hofu ya Mungu mbele ya macho yao.

Lengo la Warumi 1, 18 hadi 3:20, nukuu, ili kila kinywa kifumbwe na ulimwengu wote upate kuhesabiwa haki kwa hukumu ya Mungu, kwa maana hakuna mtu atakayehesabiwa haki mbele zake kwa matendo ya sheria, kwa sababu ujuzi wa dhambi huja kwa njia ya sheria, Warumi 3:19 na 20. Kwa hivyo, tulichosema ni kwamba hitaji la kuhesabiwa haki ni hukumu. Katika muhtasari mkuu wa Paulo wa mafundisho ya Kikristo katika kitabu cha Warumi, anaweka msingi wa hitaji hilo. Anaweka msingi wa hitaji hilo juu ya mambo mawili.

Kwanza kabisa, dhambi halisi kutoka Warumi 1:18 hadi 3:20. Na kisha katika dhambi ya asili ya Adamu katika sura ya 5, mistari ya 12 hadi 19. Mkakati wa Paulo ni wa busara.

Kabla hatujaweza kukubali habari njema ya Mungu ya wokovu, ni lazima tuelewe habari mbaya, kama Luther alivyoita, kuhusu dhambi yetu na kile kinachostahili: ghadhabu ya Mungu mtakatifu na wa haki. Paulo anawasilisha dhambi na hukumu si kama mwisho wake bali kama maandalizi ya injili ya neema ya Mungu. Kila mmoja wetu ana hatia machoni pa Mungu, hawezi kujiokoa, na kwa hivyo anahitaji mwokozi.

Ikiwa hitaji la kuhesabiwa haki ni hukumu, chanzo cha kuhesabiwa haki ni neema ya Mungu. Paulo analinganisha dhambi ya Adamu na haki ya Kristo. Warumi 5, 17.

Kwa maana ikiwa kwa kosa la mtu mmoja, mauti ilitawala kwa njia ya mtu mmoja, je, si zaidi sana wale wanaopokea wingi wa neema na kipawa cha haki watatawala katika uzima kwa njia ya mtu mmoja, Yesu Kristo? Warumi 5, 17. Paulo analinganisha utawala wa mauti ulioanzishwa na dhambi ya Adamu na utawala wa uzima ulioletwa na Kristo. Mtume anaharibu usawa kati ya Adamu wawili na ushawishi wao kwa watu wao kwa kuandika si kuhusu uzima unaotawala kupitia Kristo bali kuhusu wale watakaotawala kupitia yeye.

Zaidi ya ushawishi mbaya wa dhambi ya Adamu, kazi ya Kristo ya kuokoa hutoa nukuu, kufurika, ya neema na zawadi ya haki, nukuu ya karibu, ambayo inawafanya watu wake kutawala katika uzima wa milele. Douglas Moo anasema kwa usahihi kwamba haki hapa ni wazi hali ya uhusiano mpya na Mungu. Doug Moo, *The Epistle to the Romans*, New International Commentary on the New Testament, ukurasa wa 339.

Maelezo ninayopenda zaidi kuhusu Warumi, na hilo linamaanisha kitu. Kuna mengi mazuri. Ni hadhi ya wale wanaohesabiwa haki kwa wingi wa neema ya Mungu katika Yesu.

Basi, haishangazi kwamba maandiko yanachanganya neema na kuhesabiwa haki. Warumi 3, 24. Wanaohesabiwa haki bure kwa neema ya Mungu kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu.

Au Tito 3:6 na 7. Mungu alitumiminia roho yake kwa wingi kupitia Yesu Kristo Mwokozi wetu ili, tukiisha kuhesabiwa haki kwa neema yake, tupate kuwa warithi pamoja na tumaini la uzima wa milele. Tito 3, 6 na 7. Maandiko yanasema wazi. Chanzo kikuu cha kuhesabiwa haki kwa watu wa Mungu ni neema yake isiyo na kifani.

Luther anaelezea vizuri sana. Badala ya kutafuta faida yake mwenyewe, upendo wa Mungu hutiririka na kutoa mema. Kwa hivyo, wenye dhambi huvutia kwa sababu wanapendwa.

Hawapendi kwa sababu wanavutia. Hivyo, Kristo anasema, kwa maana sikuja kuwaita wenye haki bali wenye dhambi, Mathayo 9:13. Huu ni upendo wa msalaba, uliozaliwa na msalaba, ambao hugeuka kuelekea ambapo haupati mema, ambayo unaweza kufurahia, lakini ambapo unaweza kuwapa mema mtu mbaya na mhitaji.

Kazi za Luther, juzuu ya 31, ukurasa wa 57. Katika hotuba yetu inayofuata, tutachukua msingi wa kuhesabiwa haki katika kazi ya kuokoa ya Bwana Yesu Kristo.

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Wokovu. Hii ni kipindi nambari 13, Kuhesabiwa Haki, Nambari 2, Utambuzi wa Kihistoria na Miundo ya Kimfumo.